

sygn. akt VII U 1213/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

19 września 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Kosicka

po rozpoznaniu 19 września 2022 r. na posiedzeniu niejawnym w Warszawie

odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

z 1 lipca 2021 r., znak (...)

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

z udziałem D. M.

I. oddała odwołanie;

II. zasądza od M. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 1213/21

UZASADNIENIE

M. K. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z 1 lipca 2021 r., nr (...), wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie co do istoty sprawy, tj., orzeczenie, że D. M. podlega dobrowolnie ubezpieczeniu emerytalnemu oraz rentowemu, a także obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu od 23 września 2020 r. do 31 stycznia 2021 r., z tytułu umowy zlecenia zawartej przez płatnika z ubezpieczoną oraz zwrot kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zaskarżonej decyzji odwołujący zarzucił naruszenie prawa materialnego oraz przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

1) art. 7 i art. 77 § 1 ustawy z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w zw. z art. 123 ustawy systemowej poprzez nie dokonanie koncentracji całości materiału dowodowego – w tym nie przeprowadzenie dowodów na okoliczność faktycznego wykonywania przez ubezpieczoną czynności w ramach zawartej umowy zlecenia, a także brak wyczerpującego rozpatrzenia całego zebranego w postępowaniu materiału dowodowego, co doprowadziło do oparcia zaskarżonej decyzji na nieprawidłowych ustaleniach faktycznych w przedmiocie oceny prawnej wstecznego zgłoszenia ubezpieczonej przez płatnika składek do dobrowolnych ubezpieczeń społecznych z tytułu zawartej umowy zlecenia (organ rentowy błędnie uznał, że zgłoszenie miało jedynie na celu uzyskanie subwencji z Polskiego Funduszu Rozwoju i miało charakter pozorny);

2) art. 107 § 3 k.p.a. w zw. z art. 123 ustawy z 13 października 1998 r. poprzez niewystarczające uzasadnienie faktyczne zaskarżonej decyzji polegające na braku dokładnego przytoczenia faktów, które organ uznał za udowodnione oraz dowodów na których się oparł ustalając stan faktyczny, a powołanie jedynie przesłanek, które miałyby świadczyć,

zdaniem organu rentowego, że czynność zgłoszenia ubezpieczonej do dobrowolnych ubezpieczeń społecznych z datą wsteczną miała charakter pozorny i była niezgodna z zasadami współżycia społecznego;

3) art. 58 § 2 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w przedmiotowej sprawie, podczas, gdy przepis ten pozwala jedynie na kwestionowanie ważności czynności prawnych, będących podstawą zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, a nie samego zgłoszenia;

4) art. 65 § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sprawie, przejawiające się w zaniechaniu ustalenia, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy zlecenia zawartej przez płatnika z ubezpieczoną;

5) art. 9 ust. 1 oraz art. 12 ust. 1 ustawy systemowej poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że ubezpieczona z tytułu zwartej umowy zlecenia z płatnikiem nie może zostać dobrowolnie zgłoszona do ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, a tym samym nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu, pomimo, że spełnia przesłanki do objęcia jej dobrowolnymi ubezpieczeniami społecznymi.

(odwołanie z 12 sierpnia 2021 r. – k. 2-8 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od odwołującej się na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał art. 9 ust. 1 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi o tym, że ubezpieczeni wymienieni w ust. 1, których podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, służby, pobierania świadczenia szkoleniowego, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego lub wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego lub w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie w przeliczeniu na okres miesiąca jest niższa od określonej w art. 18 ust. 4 pkt 5a, podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust. 1b i art. 16 ust. 10a. Organ rentowy wskazał, że jedynie w przypadku gdy podstawa wymiaru składek z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę jest niższa od minimalnej, wówczas posiadając drugi tytuł do ubezpieczeń, taka osoba podlega ubezpieczeniom społecznym również z drugiego tytułu. Organ rentowy zauważył, że ubezpieczona, będąc zatrudniona na podstawie umowy o pracę u innego płatnika nie miała obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy zlecenie zawartej z płatnikiem M. K.. Organ rentowy wskazał również, że znamienny w sprawie jest również fakt zmiany rodzaju zgłoszenia z obowiązkowego na dobrowolny, już po wszczęciu postępowania przez ZUS, jak również sama ilość dokonywanych zgłoszeń i wyrejestrowań. Powyższe, w zestawieniu z faktem otrzymania znacznej subwencji z PFR, której warunkiem otrzymania było posiadanie pracowników lub zleceniobiorców zgłoszonych do ubezpieczeń społecznych daje jasny obraz sprawy (odpowiedź na odwołanie z 13 września 2021 r. – k. 12-15 a.s.).

Ubezpieczona przychyliła się do odwołania (protokół – k. 42 a.s.).

Postanowieniem z 13 grudnia 2021 r. sprawę połączono do wspólnego rozpoznania ze sprawą VII U 1210/21 w zakresie zeznań świadka K. P. (k. 29 a.s.).

Sąd ustalił, co następuje:

M. K. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Centrum (...) dotyczącą realizacji autorskiego programu edukacyjnego – edukacji filmowej i medialnej o nazwie (...). Projekt realizowany jest dla szkół na terenie Polski poprzez spotkania edukacyjne zw. z filmem i mediami.

D. M. od 2013 r. do 2016 r. pracowała w firmie odwołującego się na podstawie umowy o pracę, na stanowisku specjalisty ds. finansowych i organizacyjnych, biurowych. Wówczas zainteresowana zajmowała się księgowością, przygotowaniem dokumentów dla zewnętrznego biura księgowego, rozliczaniem przedstawicieli handlowych. W 2016 r. D. M. zatrudniona była u innego pracodawcy na umowę o pracę.

18 marca 2019 r. M. K. prowadzący (...) zawarł umowę zlecenia z D. M., w której powierzono zleceniobiorcy koordynację realizacji spotkań edukacyjnych w ramach projektów edukacyjnych realizowanych przez zleceniodawcę. Umowę zawarto na czas określony od 18 marca 2019 r. do 30 czerwca 2019 r., a wynagrodzenie zleceniobiorcy określono na kwotę 200 zł brutto za każdy dzień realizacji usługi, jeśli usługa ma miejsce na terenie województwa (...) oraz 240 zł brutto za każdy dzień realizacji, jeśli usługa ma miejsce poza województwem (...). Kwota była określona ryczałtowo w ujęciu dziennym, niezależnie od ilości realizowanych spotkań edukacyjnych dziennie (będzie to jedno lub dwa spotkania dziennie). W przypadku realizacji trzech spotkań edukacyjnych dziennie wynagrodzenie wynosiło 300 zł brutto za każdy dzień realizacji usługi, jeśli usługa ma miejsce na terenie województwa (...) oraz 360 zł brutto za każdy realizację, jeśli usługa ma miejsce poza województwem (...) (umowa zlecenie z 18 marca 2019 r. – k. 70-71 a.s.).

Następnie, M. K. podpisał kolejne umowy zlecenia z D. M., w których ustalono taki sam zakres obowiązków oraz wysokość wynagrodzenie jak w umowie zlecenie podpisanej 18 marca 2019 r. Umowa zlecenia podpisana 30 września 2019 r. została zawarta na czas określony od 1 października 2019 r. do 31 października 2019 r. Umowa zlecenia podpisana 31 października 2019 r. została zawarta na czas określony od 1 listopada 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. Umowa zlecenia podpisana 2 stycznia 2020 r. została zawarta na czas określony od 2 stycznia 2020 r. do 31 stycznia 2020 r. (umowy zlecenia z 30 września 2019 r., 31 października 2019 r. i 2 stycznia 2020 r. – k. 81-89 a.s.).

21 września 2020 r. Centrum (...) zawarło umowę zlecenia z D. M., w której powierzono zleceniobiorcy wykonywanie prac biurowych i innych prac na potrzeby biura w zależności od potrzeb zleceniodawcy. Umowę zawarto na czas określony od 23 września 2020 r. do 31 stycznia 2021 r., a wynagrodzenie zleceniobiorcy określono na kwotę 17,00 zł brutto za każdą godzinę wykonania zlecenia (umowa zlecenia z 21 września 2020 r. – k. 10 a.s.). W oświadczeniu dotyczącym odprowadzania składek zaznaczyła, że chce być objęta dobrowolnym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym i chorobowym – nie sprawdziła jednak, czy zostało to później zgłoszone. W tym okresie D. M. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu w (...) Z., osiągając minimalne wynagrodzenie (oświadczenie osoby podpisującej umowę zlecenia – k. 11 a.s.).

Pracownik płatnika R. R. zleciła telefonicznie K. P., która prowadziła obsługę kadrowo-księgową M. K. zarejestrowanie 4 zleceniobiorców i wskazała jej, że są to osoby zatrudnione u innych płatników na podstawie umowy o pracę oraz osiągają tam minimalne wynagrodzenie. K. P. wykonywała wówczas czynności zdalnie, w związku z opieką nad dziećmi. K. P. nie przedstawiła oświadczeń zleceniobiorców z wnioskami o objęcie ich dobrowolnymi ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowym i chorobowym. Kiedy K. P. przygotowywała dokumenty do Polskiego Funduszu Rozwoju okazało się, że są rozbieżności dotyczące ubezpieczonych zleceniobiorców. Okazało się, że 4 zleceniobiorców powinno być zgłoszonych do dobrowolnych ubezpieczeń. Dokonała wówczas korekty zgłoszeń (zeznania świadka K. P. k. 39 a.s., zgłoszenie zmiany do ubezpieczenia oraz imienne raporty miesięczne o należnych składkach – akta rentowe).

1 maja 2020 r. odwołujący otrzymał z Polskiego Funduszu Rozwoju subwencję finansową w kwocie 536 000 zł, 20 stycznia 2021 r. w kwocie 597 600 zł, 8 lutego 2021 r. w kwocie 286 800 zł (lista przypadków pomocy publicznej otrzymanej przez beneficjenta – nienumerowane karty a.r.).

D. M. została zgłoszona przez płatnika do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego od 1 października 2019 r. z tytułu umowy zlecenia.

29 grudnia 2020 r. płatnik wyrejestrował ubezpieczoną z ubezpieczenia zdrowotnego od 1 października 2020 r.

18 stycznia 2021 r. płatnik zgłosił korektę daty wyrejestrowania na 23 września 2021 r., a następnie 19 stycznia 2021 r. dokonał zgłoszenia zleceniobiorcy do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od 23 września 2020 r. Następnie 9 lutego 2021 r. płatnik wyrejestrował ubezpieczoną z ubezpieczeń społecznych od 1 lutego 2021 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na podstawie art. 61 § 1 i 4 k.p.a. w związku z art. 123 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych 26 lutego 2021 r. zawiadomił D. M. i M. K. o wszczęciu

z urzędu postępowania w sprawie ustalenia prawidłowości zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ustalenia podstawy wymiaru składek na ten ubezpieczenia D. M. od 23 września 2020 r. do 31 stycznia 2021 r. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia zawartej z płatnikiem M. K. (zawiadomienie o wszczęciu postępowania z 14 maja 2021 r. – nienumerowane karty akt ZUS).

19 maja 2021 r., już po wszczęciu postępowania wyjaśniającego w tej sprawie przez ZUS, płatnik dokonał wyrejestrowania zleceniobiorcy z obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i dokonał zgłoszenia zleceniobiorcy do dobrowolnego ubezpieczenia słonecznego od 23 września 2020 r.

Po zakończeniu postępowania organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję 1 lipca 2021 r., nr (...) zgodnie z art. 83 ust. 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a i c, art. 4, art. 9 ust. 1, art. 13 ust. 1, art. 14 ust. 1, art. 36 ust. 2 i 4, art. 47 ust. 1 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 58 § 1 i 2 Kodeks Cywilny, art. 21a ust. 1 ustawy z 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju oraz ustawą z 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa (...)2 Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. stwierdził, że D. M. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek M. K. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu od 23 września 2020 r. do 31 stycznia 2021 r. oraz dobrowolnie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym od 23 września 2020 r. do 31 stycznia 2021 r. (decyzja ZUS z 1 lipca 2021 r., nienumerowane karty a.r.).

Organ rentowy wskazał, że zmiana schematu podlegania D. M. ubezpieczeniom społecznym została dokonana w celu skorzystania przez płatnika ze wsparcia Polskiego Funduszu Rozwoju.

Pismem z 21 lutego 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wskazał, że poczynawszy od 2016 r. D. M. - 19 maja 2021 r. została zgłoszona przez płatnika M. K. do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnych i rentowych oraz do obowiązkowego ubezpieczenia wypadkowego z tytułu wykonywania umowy zlecenia w okresie od 23 września 2020 r. do 31 stycznia 2021 r. (pismo procesowe z 21 lutego 2022 r. – k. 46 a.s.).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, w tym aktach rentowych oraz w oparciu o zeznania świadka K. P.. Zdaniem Sądu powołane dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne i wzajemnie się uzupełniają.

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty związane z zawarciem umowy zlecenia jedynie w zakresie ich faktycznego wytworzenia na potrzeby uzyskania przez odwołującego dofinansowania z Polskiego Funduszu Rozwoju, albowiem liczba zatrudnionych pracowników przekładała się bezpośrednio na kwotę otrzymanej subwencji.

Zeznaniom odwołującego M. K. i ubezpieczonej D. M. sąd dał wiarę jedynie co do przedstawionych przez strony faktów dotyczących przedmiotu działalności firmy i wykonywania przez D. M. czynności na rzecz odwołującego przed 23 września 2020 r. Zeznania stron co do uzasadnienia zawarcia i wykonywania przez ubezpieczoną umowy zlecenia z 21 września 2020 r. sąd uznał za niewiarygodne. Strony nie przedstawiły bowiem dowodów potwierdzających wykonywanie przez D. M. powierzonych jej czynności w okresie obowiązywania umowy od 23 września 2020 r. do 31 stycznia 2021 r.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka K. P., w zakresie dotyczącym wykonania przez nią zgłoszenia ubezpieczonej do ZUS, a następnie wykonywania przez nią korekt tego zgłoszenia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. K. było nieuzasadnione.

Spór koncentrował się wokół rozważenia, czy D. M., jako zleceniobiorca płatnika składek M. K., podlega obowiązkowo ubezpieczeniom wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym od 23 września 2020 r. do 31 stycznia 2021 r.

Sąd zważył, że praca realizowana na podstawie umowy zlecenia stanowi jeden z tytułów do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniem emerytalnym, rentowymi i wypadkowym, jak stanowi bowiem art. 6 ust. 1 pkt 4 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2021r., poz. 423 ze zm. – dalej jako ustawa systemowa lub u.s.u.s.) ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym obowiązkowo podlegają osoby fizyczne wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia, jako podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym, podlegają ubezpieczeniu chorobowemu dobrowolnie. Z przepisu art. 11 ust. 2 powołanej ustawy wynika, że przystąpienie do ubezpieczenia chorobowego jest zależne od złożenia przez te osoby stosownego wniosku.

Jeśli chodzi zaś o samą umowę zlecenia, to art. 734 § 1 k.c. wskazuje, że poprzez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Choć treść przepisu wyraźnie wskazuje czynności prawne, to doktryna i orzecznictwo zgodnie wskazują, iż umowa zlecenia może obejmować również zlecenie na wykonywanie czynności faktycznych. Zlecenie jest umową konsensualną, a jej essentialia negotii obejmują jedynie określenie czynności, którą przyjmujący zlecenie ma wykonać. Umowa zlecenia należy do kategorii umów o świadczenie usług, a więc do wykonywania czynności mieszczących się w zakresie określonym wolą stron.

Strony zawierające umowę zlecenia, stosownie do treści art. 353¹ k.c., mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Wedle woli stron umowy zlecenie może dotyczyć tak pojedynczego wykonania konkretnej czynności, jak i wykonywania wielokrotnego, powtarzalnego, rozciągniętego w czasie. Odpowiedzialność osoby przyjmującego zlecenie jest rozpatrywana w zakresie jej starannego działania przy wykonywaniu przedmiotu zlecenia, co oznacza, że czynnikiem decydującym przy ocenie pracy tej osoby jest kryterium wykonywania przez nią czynności na określonym, ustalonym przez strony stosunku prawnego, poziomie. Oświadczenia woli zawarte w umowie zlecenia należy, zgodnie z treścią art. 65 § 1 k.c., tłumaczyć tak, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których zostały złożone, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Należy mieć również na uwadze przepis art. 65 § 2 k.c., z którego wynika, że przy umowach, a więc i w przypadku zlecenia, należy raczej badać jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Istotne jest wreszcie i to, że dla umowy zlecenia nie została przewidziana forma szczególna. Zlecenie może zostać udzielone w dowolnej formie (art. 60 k.c.), w tym także w sposób dorozumiany.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c., nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Pozorność umowy wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych przy jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Nieważność spowodowaną pozornością czynności prawnej należy odróżnić od nieważności czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy czy sprzecznej z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 1 i 2 k.c.). Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z formalnego punktu widzenia nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez ustawę zakazane. Pojęcia obejścia prawa i pozorności są sobie znaczeniowo bliskie i niejednokrotnie pokrywają się. Czynność prawna może być sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, przez które rozumie się na ogół obowiązujące w stosunkach między ludźmi reguły postępowania, które za podstawę mają uzasadnienie ocenne, a nie prawne. Odwołują się one do powszechnie uznawanych w całym społeczeństwie lub w danej grupie społecznej wartości i ocen właściwego, przyzwoitego, rzetelnego, lojalnego czy uczciwego zachowania. Zasady te obejmują nie tylko reguły moralne, lecz także obyczajowe (por. np. Z. Radwański (w:) System prawa prywatnego, t. 2, 2002, s. 240 i n.; M. Safjan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2008, s. 327).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że przy ocenie istnienia tytułu do ubezpieczenia społecznego nacisk kładzie się na ustalenie faktycznego wykonywania umowy czy działalności (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 26.02.2013 r., I UK 472/12, z 24.08.2010 r. I UK 74/10, z 13.11.2008 r., II UK 94/08, postanowienie Sądu Najwyższego z 18.10.2011 r., III UK 43/11). Nie wystarczy zatem zawarcie samej umowy, lecz konieczne jest rozpoczęcie jej wykonywania. Umowa taka powinna mieć, przynajmniej w zamiarze, realne znaczenie gospodarcze, w innym bowiem przypadku można by mówić jedynie o relacji grzecznościowej, a nie stosunku prawnym. Sąd

podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, który w uzasadnieniu wyroku z 30 kwietnia 2015 r. podkreślił, że „jakkolwiek orzecznictwo Sądu Najwyższego z reguły dotyczy umowy o pracę lub działalności gospodarczej, to powyższe stwierdzenie ma walor ogólniejszy, gdyż obowiązek ubezpieczenia jest co do zasady powiązany z działalnością zapewniającą środki utrzymania. Celem ubezpieczenia jest ochrona przed skutkami zdarzeń losowych powodujących z reguły niezdolność do pracy, czyli ochrona dochodu uzyskiwanego z danego rodzaju działalności” (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 30.04.2014 r., III AUa 1630/14).

W związku z powyższym przedmiotem rozważań sądu w rozpatrywanej sprawie było ustalenie, czy w związku z zawarciem umowy zlecenia z płatnikiem składek, D. M. faktycznie wykonywała odpłatnie czynności na jego rzecz, jak również jaki był realny cel przyświecający stronom przy zawieraniu tego stosunku cywilnoprawnego. Zdaniem sądu, materiał dowodowy zgromadzony przez organ rentowy w toku postępowania wyjaśniającego, uzupełniony w postępowaniu prowadzonym przez sąd dowodzi, że przy zawieraniu umowy zlecenia stronom nie towarzyszył cel jej rzeczywistego realizowania. W ocenie sądu, odwołujący w żaden sposób nie wykazał, aby D. M. wykonywała jakiegokolwiek czynności, które zostały jej powierzone w dokumencie zawierającym pisemny zakres czynności pracownika. Brak jest świadków, którzy mogliby potwierdzić wykonywanie przez D. M. czynności na rzecz płatnika. Nadto zauważyć należy, że przy zawieranych umowach zlecenia w 2019 r. powierzono zleceniobiorcy koordynację realizacji spotkań edukacyjnych w ramach projektów edukacyjnych realizowanych przez zleceniodawcę, z kolei zawarta 21 września 2020 r. umowa zobowiązywała D. M. do wykonywania prac biurowych. W ocenie sądu, odwołujący nie przedstawił żadnych wiarygodnych dowodów świadczących o realnej potrzebie gospodarczej zatrudnienia ubezpieczonej w spornym okresie. Natomiast z okoliczności sprawy wynika, że celem stron było jedynie umożliwienie uzyskania przez płatnika wyższej kwoty subwencji z Polskiego Funduszu Rozwoju. W tych okolicznościach sąd zważył, że spornej umowie zlecenia zawartej między płatnikiem składek a ubezpieczoną przypisać należy cechy pozorności.

W tych okolicznościach, sąd uznał, że wniosek D. M. o objęcie dobrowolnymi ubezpieczeniami społecznymi złożony został również dla pozorów, by uprawdopodobnić wykonywanie przez nią umowy zlecenia.

Zebrany materiał dowodowy pozwala sądowi stwierdzić, że zgłoszenie zainteresowanej do ubezpieczeń z opóźnieniem, jak i późniejsze korekty nie wynikały z jedynie z opóźnienia w przekazaniu dokumentów do zewnętrznego działu kadr i płac. Zauważyć należy, że od 2016 r. D. M. dopiero 19 maja 2021 r. została zgłoszona przez płatnika M. K. do dobrowolnych ubezpieczeń: emerytalnego i rentowych oraz do obowiązkowego ubezpieczenia wypadkowego z tytułu wykonywania umowy zlecenia w okresie od 23 września 2020 r. do 31 stycznia 2021 r. Wskazać należy, że D. M. zawierała z płatnikiem składek umowy zlecenia w 2019 r. i wówczas nie została zgłoszona do dobrowolnych ubezpieczeń społecznych, zaś odwołujący się, ani D. M. nie złożyli korekty także za ten okres, mimo, że ubezpieczona wskazywała, że zależało jej na podwyższeniu emerytury i zwracała uwagę na podleganie ubezpieczeniu.

Sąd podzielił stanowisko organu rentowego, że motywem wstecznego zgłoszenia D. M. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, a następnie korekty zgłoszenia - na dobrowolne ubezpieczenia społeczne był zamiar uzyskania przez płatnika wyższej kwoty subwencji z Polskiego Funduszu Rozwoju, poprzez obejście prawa i dokonanie niezakazanej formalnie czynności prawnej przy tym sprzecznej z zasadami współżycia społecznego poprzez wsteczne zgłoszenie zleceniobiorcy.

Mając na uwadze powyższe, w szczególności brak dowodów na wykonywanie pracy przez D. M. na rzecz odwołującego, sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie M. K., o czym orzekł w punkcie I wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł w punkcie II wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. mając na uwadze zasadę odpowiedzialności za przegranie procesu. Kwotę 180 zł na rzecz organu rentowego sąd zasądził od M. K. się na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265).